16 czerwca 2018

Twórcy ludowi

Marian Adamski (1929-2007)

Swoją pierwszą rzeźbę wykonał po namowach szwagra, był to Chrystus Frasobliwy. Od tej pory zaczął tworzyć nie tylko rzeźby o tematyce religijnej, ale także świeckiej – głównie sceny z życia wsi. Były to początkowo pojedyncze figury o prostej zwartej bryle, związane z kształtem obrabianego drewna. Nieco później zaczął rzeźbić także bardziej rozbudowane formy i płaskorzeźby. Swoje rzeźby pokrywał polichromią, pozostawiając czasem w naturalnym kolorze drewna twarz i ręce. Twórczość Adamskiego doceniana była na różnych konkursach m.in. w 1969 r. otrzymał II nagrodę w konkursie „Współczesna Sztuka Ludowa Lubelszczyzny", w 1971 r. – I nagrodę w konkursie „Polska Szopka Ludowa". Ponadto nagrodzony został na konkursie organizowanym w „500. rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika", a także w konkursie „Sztuka ludowa północnej Lubelszczyzny", „Wielcy Polacy – ich życie i dzieła", „Sienkiewicz i bohaterowie jego utworów w rzeźbie ludowej" oraz „Wojsko Polskie w rzeźbie ludowej". Jego prace były prezentowane na wystawach w kraju i zagranicą, m.in. w Niemczech, we Włoszech, Francji, Szwajcarii, Kanadzie i USA. Rzeźby Adamskiego znajdują się w zbiorach Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie, Muzeum Etnograficznego w Krakowie i Toruniu, Muzeum Mazowieckim w Płocku, Muzeum Lubelskim w Lublinie, Muzeum Okręgowym w Zamościu oraz MuzeumRegionalnym w Łukowie. W 1976 r. otrzymał odznakę Zasłużonego Działacza Kultury, Złoty Krzyż Zasługi a także nagrodę artystyczną im. Jana Pocka oraz nagrodę im. Oskara Kolberga. Od 1968 r. był członkiem STL – w latach 70. był w Zarządzie Głównym Stowarzyszenia, a później wybrany został na prezesa Siedleckiego Oddziału STL.

Tadeusz Cąkała (1927-1975)

Podstaw rzeźbienia nauczył się od Henryka Wierzchowskiego. Jego prace wyróżniało zachowanie symetrii, monumentalności układu postaci, zharmonizowanie z dekoracyjnością rozwiązań polegających na wykonaniu kontrastu gładkich płaszczyzn i rytmicznych nacięć, którymi pokrywał włosy i draperie szat. Z jego ręki wychodziły rzeźby przedstawiające scenki z życia wsi, zwierzęta, ptaki oraz świętych. Brał udział w konkursach m.in. „Rzeźba ludowa woj. lubelskiego i warszawskiego", „Sztuka ludowa północnej Lubelszczyzny", w których otrzymał główne nagrody. Jego prace pokazywane były na wystawach sztuki ludowej we Francji, Niemczech, Holandii, Szwecji, Szwajcarii, Kanadzie i USA. Rzeźby znajdują się w zbiorach muzealnych w Lublinie, Zamościu, Krakowie, Płocku, Toruniu, Warszawie i Łukowie.

Zenon Adamski (1952-2012)

Starszy syn Mariana Adamskiego. Rzeźbił od 15-ego roku życia. Początkowo naśladował prace ojca, wkrótce jednak wypracował własny styl, nadając swoim rzeźbom frontalny układ postaci. Podobnie jak ojciec wykonywał rzeźbę figuralną i płaskorzeźbę – postacie świętych, sceny religijne, postacie wiejskich ludzi i sceny z życia wsi. Stosował polichromię o łagodnie stonowanych kolorach. Prace prezentował na wystawach w Niemczech, Włoszech, Lublinie i Łukowie. Był członkiem STL. W 1989 r. z jego inicjatywy powstało Koło STL, którego był wieloletnim prezesem oraz współorganizatorem wielu plenerów rzeźbiarskich w Woli Gułowskiej, Woli Okrzejskiej i Chlewiskach. Dzięki niemu powstała i prowadzona była przez lata pierwsza w regionie Szkółka Rzeźby Ludowej w Woli Gułowskiej. Był cenionym wychowawcą wielu młodych rzeźbiarzy, z których część tworzy poza regionem.

Bronisław Chojęta (1922-1991)

Do pracy twórczej nakłoniony został przez Wacława Suskę. Artysta starał się znajdować coraz to nowe środki wyrazu i szukać odmiennych tematów. Polichromowaniem jego prac zajmowała się żona Adela. W 1976 r. miał indywidualną wystawę w Warszawie, a w 1978 r. otrzymał nagrodę im. Oskara Kolberga. Jego prace można oglądać w muzeach w Warszawie, Płocku, Lublinie i Łukowie.

Ryszard Sęk (1936-2001)

Zaczął rzeźbić mając piętnaście lat, ale profesjonalnie zajął się tym dopiero po sukcesach Mariana Adamskiego i Tadeusza Cąkały. Wykonywał prace o tematyce sakralnej i świeckiej, stosując ciekawe rozwiązania kompozycyjno – przestrzenne. Wyróżniało je przede wszystkim dopracowanie określonych elementów oraz stosowanie jaskrawych kolorów. Prace prezentował na wystawach i konkursach w kraju, m.in. w ogólnopolskim konkursie „Polska Szopka Ludowa" w Warszawie w 1971 r., gdzie otrzymał II nagrodę. W konkursie „Sztuka Ludowa Lubelszczyzny" zdobył najpierw II nagrodę, a w następnym roku wyróżnienie. Jego prace znajdują się w licznych muzeach, z czego największy zbiór posiada Muzeum Lubelskie w Lublinie.

Tadeusz Lemieszek (1934-2012)

Zaczął rzeźbić w 1967 r., zachęcony przez rzeźbiarzy tworzących już w regionie. Jego prace wyróżniały się smukłą postawą z dobrze zachowanymi proporcjami, zwartą i statyczną kompozycją oraz bogatą polichromią. Jak sam twierdził pomysłów twórczych dostarczała mu przyroda, obserwował ludzi oraz oryginalne przedmioty lub dzieła innych twórców. Był członkiem STL. Brał udział w wystawach i konkursach m.in. „Sienkiewicz i bohaterowie jego utworów w rzeźbie ludowej", „Sztuka ludowa województwa siedleckiego", „Twórczość ludowa kroniką tradycji polskiej wsi", „W służbie Ojczyzny". Prace Lemieszka pokazywano na wystawach zagranicznych w Finlandii, Niemczech, Kanadzie, Francji, Szwecji, Austrii, Rosji.

Bolesław Suska (1919-2011)

Działalność twórczą rozpoczął w 1970 r., a już rok później brał udział w pierwszym ogólnopolskim konkursie. W swoich pracach starał się przedstawić narracyjne scenki, wzbogacając je malowaną dekoracją roślinną czy złoceniami. Brał udział w wielu konkursach rzeźbiarskich. W 1975 r. miał indywidualną wystawę w Warszawie. Jego prace znajdują się w kolekcjach wielu polskich muzeów. W 1981 r. otrzymał nagrodę im. Oskara Kolberga.

Wacław Suska (1922-1999)

Jego rzeźby są pełne, często wielopostaciowe, przedstawione w ruchu. Artysta stosował charakterystyczne draperiowanie szata oraz żywe kolory. Podejmował różnorodną tematykę – sakralną, historyczną i obyczajową. Prace rzeźbiarza trafiły do wielu muzeów i galerii m.in. Galerii Towarzystwa Sztuk Pięknych w Warszawie, gdzie w 1977 r. miał indywidualną wystawę. Rzeźby pokazywane były także poza granicami kraju, m.in. w Berlinie, Hamburgu, Dortmundzie, Sztokholmie, Amsterdamie. W 1981 r. otrzymał nagrodę im. Oskara Kolberga oraz odznaczenie za wybitne zasługi dla rozwoju kultury polskiej.

Tadeusz Adamski (ur. 1956)

Zaczął rzeźbić przyglądając się pracy ojca. Już w wieku 13-14 lat wykonywał swoje pierwsze prace. Wykonuje rzeźby o tematyce religijnej, sceny rodzajowe i postacie z życia wsi, oraz ptaki, zwierzęta i

kwiaty. Od 1971 r. bierze czynny udział w wielu konkursach regionalnych i ogólnopolskich, na których zdobywa główne nagrody oraz wyróżnienia (m.in. „Ogólnopolski konkurs rzeźby dla młodzieży wiejskiej”, „Sztuka ludowa kroniką polskiej tradycji wsi”, „Ogólnopolski konkurs Boże Narodzenie w plastyce zdobniczo – obrzędowej” – kategoria szopki, „Milenijna Szopka Bożonarodzeniowa”). Brał udział w wielu wystawach w kraju (Lublinie, Łukowie, Garwolinie, Kłoczewie, Grębkowie, Siedlcach, Kolnie, Białej Podlaskiej, Woli Gułowskiej, Adamowie, Warszawie, Chlewiskach, Krakowie) i zagranicą (m.in. Berlinie Zach., Regensburgu, Strasburgu, Wiedniu, Lipsku, Turku, Hanoverze, Paryżu, Beverstadt, Bremen, Munster, Wittstedt, Oberhavel, Essen, Engelskirchen, Nevers, Erkrath, Dresden, Ludinghausen, Augsburgu). Jego rzeźby znajdują się w muzeach w kraju i za granicą: Muzeum Okręgowym w Lublinie, Muzeum Regionalnym w Łukowie, Muzeum Okręgowym w Siedlcach, Muzeum Okręgowym w Białej Podlasiej, Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie, Muzeum Etnograficznym w Krakowie, Muzeum Etnograficznym w Toruniu, Muzeum Etnograficznym w Łodzi, Muzeum Miasta Łęczycy, Institute and Museum of Fantasy and Play Princeton USA, Museum Europäischer Kulturen Berlin-Dahlem. Za działalność artystyczną Adamski otrzymał w 1990 r. Nagrodę Młodych im. Stanisława Wyspiańskiego, a w 2010 – Odznaczenie Zasłużony dla Kultury Polskiej. Co roku artysta bierze udział w plenerach w Woli Gułowskiej i Chlewiskach. Swoją pasją zainteresował żonę, która początkowo malowała jego rzeźby, a później sama zaczęła tworzyć. Od 1978 r. jest członkiem STL.

Elżbieta Adamska (ur. 1959)
Zaczęła rzeźbić w 1980 r. Wcześniej malowała rzeźby swojego męża – Tadeusza Adamskiego, który wprowadził ją w tajniki rzeźbienia. Artystka swoją drogę twórczą rozpoczęła od wykonywania kwiatów – bukietów, ptaszków, zwierząt i małych figurek przedstawiających postacie świętych, aniołów czy dawnych mieszkańców wsi. Rzeźby jej są niewielkich rozmiarów, zawsze precyzyjnie malowane. Rzeźbiarka brała udział w kilku konkursach (m.in. „Między Wisłą a Bugiem”, „Sztuka Ludowa Południowego Podlasia i Wschodniego Mazowsza”), plenerach oraz wystawach w Polsce, Niemczech i Francji.

Grzegorz Adamski (ur. 1979)
Syn Zenona Adamskiego, który kontynuuje tradycje rzeźbiarskie. Od wczesnych lat dziecięcych przyglądał się pracy ojca i dziadka. Wykonuje pełne rzeźby i płaskorzeźby o tematyce religijnej i świeckiej. Początkowo polichromował swoje prace, jednakże obecnie czyni to bardzo rzadko. Brał udział w kilku konkursach (m.in. w Lublinie „Miedzy Wisłą a Bugiem”) oraz wielu plenerach i targach sztuki ludowej. Jest członkiem STL.

Stanisław Fotyga (ur. 1959)
Wychowany w kręgu rodziny Adamskich i Cąkały od najmłodszych lat stykał się z twórczością rzeźbiarską. Zasadniczy wpływ na jego zainteresowania twórcze wywarł wuj – Marian Adamski i dwaj jego synowie. Tworzy rzeźbę zróżnicowaną tematycznie m.in. świątki, szopki, postacie mężczyzn i kobiet. Brał udział w targach, plenerach i konkursach rzeźbiarskich. Współpracuje z muzeami w Warszawie, Krakowie, Lublinie i Łukowie. Dużym sukcesem tego rzeźbiarza jest udział w kilku wystawach zagranicznych: Czechosłowacji, Niemczech, Austrii, Szwajcarii oraz USA. Jest członkiem STL.

Zbigniew Kęćko (ur. 1959)
Wykonuje rzeźby i płaskorzeźby o tematyce historycznej, sakralnej i świeckiej. Jego prace wyróżnia

żywa kolorystyka i starannie malowane szczegóły. Brał udział w licznych plenerach oraz konkursach i wystawach. Jego prace znajdują się w prywatnych kolekcjach m.in. w Anglii, Niemczech i USA. Wykonana przez artystę kapliczka została podarowana podczas pielgrzymki Jana Pawła II do Siedlec. Od 1990 r. jest członkiem STL.

Marian Łubianka (ur. 1946)
Zainspirowany przez sąsiadów Ryszarda Sęka, Tadeusza Lemieszka i Bolesława Suskę, pierwsze rzeźby zaczął tworzyć w 1970 r. Chętnie ukazywał w nich życie mieszkańców wsi, np. wykonał serię płaskorzeźb ukazujących kobiety przy różnych czynnościach domowych i gospodarczych. Ulubioną formą artysty są płaskorzeźby. Brał udział w wielu konkursach i kiermaszach o zasięgu lokalnym i krajowym. Prace jego zakupione zostały do kilku polskich muzeów. Od 1976 r. jest członkiem STL.

Krzysztof Pycka (ur. 1964)
Rzeźbi od 1980 r. W jego rodzinie nie było tradycji rzeźbiarskich. Wszystkiego uczył się sam, od podstaw. Zaczynał jeszcze w szkole podstawowej, za pomocą scyzoryka strugał swoje pierwsze rzeźby w sośnie i lipie. Ich sprzedaż stała się zachętą do doskonalenia warsztatu. Doskonała wyobraźnia pozwala mu tworzyć według „gotowego wzorca" w głowie. Inspiracje czerpie z otaczającej go rzeczywistości. Tworzy rzeźby zwierząt i postaci świętych. Zajmuje się też sztukaterią – elementy sztukateryjne jego autorstwa znajdziemy przy ołtarzach i ambonach kościołów w Wojcieszkowie, Wodyniu, Urszulinie i Adamowie. Jego prace można oglądać w muzeach w Łukowie, Lublinie i Toruniu. Na swoim koncie ma także nagrody zdobyte w konkursach rzeźbiarskich.

Zbigniew Sokołowki (ur. 1965)
Z wykształcenia jest hydraulikiem. W dzieciństwie przyglądał się pracy dziadka, który był stolarzem i cieślą. Jednak jego własne początki z pracą w drewnie nie były łatwe. Mimo to wytrwale i cierpliwie pracował nad każdym pociągnięciem dłuta. Rzeźbił wszystko, co przyszło mu do głowy. Wykonuje figury przestrzenne, rzadziej płaskorzeźby, wyróżniające się prostotą formy. Prace jego znajdują się w kolekcjach prywatnych w kraju i za granicą. Brał udział w licznych wystawach i konkursach organizowanych przez muzea w Lublinie, Łukowie, Romanowie, Warszawie, Woli Gułowskiej, Siedlcach i Białej Podlaskiej. W 2001 r. otrzymał dyplom od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za zasługi w upowszechnianiu kultury ludowej. Za całokształt pracy twórczej w 2005 r. został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Adam Wydra (ur. 1953)
Zafascynowany twórczością teścia – Wacława Suski w 1974 r. podjął pierwsze próby rzeźbienia. W krótkim czasie wypracował swój własny styl – zarówno w ujęciu kompozycyjnym jak i tematyce. Wykonuje barwne, polichromowane rzeźby grupowe, płaskorzeźby i pojedyncze postacie o tematyce sakralnej oraz świeckiej, związanej z życiem wsi. Artysta chętnie bierze udział w plenerach i konkursach rzeźbiarskich, a jego prace znajdują się w zbiorach muzeów w Warszawie, Krakowie, Lublinie, Łukowie i Woli Gułowskiej oraz wielu kolekcjach poza granicami kraju. W 1985 r. otrzymał

Nagrodę Artystyczną Młodych im. Stanisława Wyspiańskiego przyznawaną przez Radę Ministrów, a w 2011 r. Złoty Krzyż Zasługi. Od 2012 r. opiekuje się młodymi rzeźbiarzami w szkółce w Woli Gułowskiej. Jest członkiem STL.

Jadwiga Wydra (ur. 1953)
Córka (Wacława Suski) i żona (Adama Wydry) rzeźbiarzy ludowych. Swoją twórczość zaczęła w 1973 r. Początkowo zajmowała się malowaniem i czyszczeniem rzeźb. Wraz z mężem kilkakrotnie uczestniczyła w konkursach i wystawach w Kazimierzu Dolnym.